

SPIS TREŚCI

WOKÓŁ MYŚLI O WYCHOWANIU

- Janusz Mariański – Wychowanie do wartości godnościowych – refleksje socjologa 3
Przemysław Chmielecki – Spór o niezależność uniwersytetu – zapowiedź dyskusji 10

PROBLEMY FUNKCJONOWANIA SZKOŁY

- Piotr Mosiek – Szkoła wobec wyzwań współczesności – instytucjonalny model optymalizacji szans życiowych dzieci i młodzieży 12

AKTUALNE PROBLEMY PEDAGOGICZNE

- Piotr Skowroński – Placówki wychowania pozaszkolnego istotnym komponentem edukacji równoległej 19

TEORIA I PRAKTYKA PRACY SOCJALNEJ

- Andrzej Mielczarek – Rola Uniwersytetów Trzeciego Wieku w rozwoju osób starszych 23
Dominika K. Kwiatkowska – Wsparcie rodzin dzieci niepełnosprawnych – wstęp do rozważań nad zasadnością ustawy „Za życiem” 27

LEKTURY STARE I NOWE

- Tomasz Różański – Z badań nad orientacjami życiowymi młodzieży studenckiej 32
Janusz Mariański – Wychowanie do duchowości ponowoczesnej 33

Streszczenia artykułów w języku angielskim i polskim są zamieszczone na stronie internetowej: www.weakapit.pl

Redakcja naukowa niniejszego numeru:
Jan A. Malinowski

CONTENT

AROUND THE PEDAGOGICAL THOUGHT

- Janusz Mariański – Education to dignity – reflections of a sociologist 3
Przemysław Chmielecki – The dispute over the independence of the university – an announcement of a discussion 10

PROBLEMS OF THE SCHOOL FUNCTIONING

- Piotr Mosiek – School towards the contemporary challenges – an institutional model of optimising the children and youth's life opportunities 12

CURRENT PEDAGOGICAL PROBLEMS

- Piotr Skowroński – Extracurricular education institutions as an important component of parallel education 19

THEORY AND PRACTICE OF SOCIAL WORK

- Andrzej Mielczarek – The role of universities of the third age in the development of the elderly 23
Dominika K. Kwiatkowska – Support for families of disabled children – introduction to reflection on the legitimacy of the „For Life” Act 27

OLD & NEW READINGS

- Tomasz Różański – Students' life orientations research report 32
Janusz Mariański – Education in postmodern spirituality 33

Polish and English versions of abstracts are available here: www.weakapit.pl

Wersja papierowa czasopisma jest wersją pierwotną, w której w ostatnim numerze z danego roku publikowana jest lista recenzentów (bez wskazania opiniowanych tekstów, zgodnie z procedurą określoną przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla czasopism objętych oceną parametryczną). Lista recenzentów z lat poprzednich jest zamieszczona na stronie internetowej: www.weakapit.pl

WYCHOWANIE NA CO DZIEŃ Czasopismo założone w 1993 roku przez Toruńską Fundację Edukacyjną przy UMK „Copernicus”

Rada Naukowa: Andrzej Olubiński (przewodniczący), Zlatica Bakošová (Słowacja), Jaroslav Balvín (Czechy), Friedrich W. Busch (Niemcy), Olga Chyżna (Ukraina), Ihor Dobriansky (Ukraina), Tomáš Dohnal (Czechy), Józef Górniewicz, Anna Hudecová (Słowacja), Helena Kalábová (Czechy), Mirosław Kowalski, Blahoslav Kraus (Czechy), Mária Machalová (Słowacja), Tatiana Matulayová (Czechy), Katia Mitowa (USA), Aleksander Nałaskowski, Małgorzata Orłowska, Krzysztof Piątek, Erich Petlák (Słowacja), Andrzej Radziejewicz-Winnicki, Bogusław Śliwerski, Wiesław Theiss, Mykola Zymomyra (Ukraina)

Redakcja: Jan Adam Malinowski (redaktor naczelny), Tomasz Biernat, Jadwiga Jastrzęb, Anna M. Kola (redaktor językowy), Małgorzata Kowalik-Olubińska, Tomasz Kruszewski, Katarzyna Kuziak, Janina Malinowska (redaktor językowy), Ryszard Mikulski (redaktor techniczny), Karol Orłowski (redaktor statystyczny), Paweł Sobierajski, Jacek Szczepkowski, Katarzyna M. Wasilewska-Ostrowska (sekretarz redakcji)

Wychowanie na co Dzień

Nr 3 (282), 2020

SPIS TREŚCI

WOKÓŁ MYŚLI O WYCHOWANIU

Janusz Mariański

Wychowanie do wartości godnościowych – refleksje socjologa

Abstract: Wychowanie do wartości godnościowych jest bardzo obszernym tematem badawczym. W niniejszych rozważaniach prezentowanych w narracji socjopedagogicznej podejmujemy zagadnienie wychowania ku wartościom godnościowym, zarówno na płaszczyźnie teoretycznej, jak i praktycznej. Prezentujemy je w czterech następujących punktach: godność osobowa, osobowościowa, osobista i społeczna – wyjaśnienie pojęć; godność ludzka podstawową wartością w wychowaniu; miejsce godności w praktyce wychowawczej; relacje wychowawca-wychowanek w wychowaniu progodnościowym. Wychowanie do wartości godnościowych, zwłaszcza w rodzinie, ma charakter priorytetowy i prowadzi do ważnych życiowo efektów.

Słowa kluczowe: godność osobowa i osobowościowa, wartości, wartości godnościowe, wychowanie do wartości.

*

Przemysław Chmielecki

Spór o niezależność uniwersytetu – zapowiedź dyskusji

Artykuł przedstawia podstawowe założenia książki „(Nie)zależność uczelni. Spory i dyskusje o kształceniu dydaktyki i nauki akademickiej w Polsce” skoncentrowanej na obszarach zależności (strukturalnej, prawnej, politycznej, ekonomicznej, społecznej i technologicznej) i ich wpływ na teleologię uniwersytecką.

Słowa kluczowe: uniwersytet, niezależność, wolność akademicka, teleologia

PROBLEMY FUNKCJONOWANIA SZKOŁY

Piotr Mosiek

Szkoła wobec wyzwań współczesności – instytucjonalny model optymalizacji szans życiowych dzieci i młodzieży

Streszczenie: Współczesna, ciągle poddawana reformie, polska szkoła mierzy z trudnym zadaniem przygotowania uczniów do funkcjonowania w dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości. Poza zadaniami związanymi z wychowaniem i opieką kluczowe wydaje się być wypełnianie przez nią funkcji prozatrudnieniowej. Artykuł w swej wymowie szczególny nacisk kładzie na problematykę wsparcia

uczniów (prosocjalna aktywność szkoły) oraz pojmowanie altruizmu jako kluczowego zadania pedagogicznego.

Słowa kluczowe: system edukacyjny, działalność prozatrudnieniowa szkoły, rynek pracy, wsparcie społeczne, altruizm, społeczność lokalna

AKTUALNE PROBLEMY PEDAGOGICZNE

Piotr Skowroński

Placówki wychowania pozaszkolnego istotnym komponentem edukacji równoległej

Streszczenie: W nieszkolnym obszarze życia ludzkiego tkwi ogromny potencjał edukacyjny. Oprócz rodziny i szkoły przestrzeń pozaszkolna jest bardzo ważnym środowiskiem, które wspomaga między innymi organizować czas wolny. Obecnie rośnie zainteresowanie wartościowym zagospodarowaniem czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz podnoszeniem poziomu kultury tego czasu. W prezentowanym opracowaniu zajęto się bliżej wychowaniem równoległym i podjęto próbę zasygnalizowania istotnej roli jaką odgrywają placówki wychowania pozaszkolnego w stymulowaniu aktywności fizycznej lub kulturalnej wychowanków oraz w zaspakajaniu ich wrodzonych i nabytych potrzeb.

Słowa kluczowe: placówki wychowania pozaszkolnego, edukacja równoległa

TEORIA I PRAKTYKA PRACY SOCJALNEJ

Andrzej Mielczarek

Rola Uniwersytetów Trzeciego Wieku w rozwoju osób starszych

Postępujący proces starzenia polskiego społeczeństwa zmusza potrzebę aktywowania osób starszych; osoby starsze powinny być aktywne, odnowić zasoby wcześniej posiadanych kompetencji, uczyć się i przyswajając nowe obszary wiedzy i umiejętności. Pomoc w realizacji takich wyzwań jest oferowana dla seniorów przez Uniwersytety Trzeciego Wieku, instytucje podnoszące status osób starszych jako poszukujących i twórczych, reagujących na ich potrzeby, umożliwiające wdrożenie różnych form aktywacji, zdobywając wiedzę i nowe umiejętności.

Słowa kluczowe: seniorzy, polityka senioralna, profilaktyka gerontologiczna, uniwersytety trzeciego wieku, aktywność, ustawiczne kształcenie

*

Dominika K. Kwiatkowska

Wsparcie rodzin dzieci niepełnosprawnych – wstęp do rozważań nad zasadnością ustawy „Za życiem”

Streszczenie: Artykuł jest wprowadzeniem w tematykę wsparcia rodzin dzieci niepełnosprawnych przede wszystkim w Polsce. Ma on na celu przybliżenie treści różnego rodzaju programów oferujących pomoc tymże rodzinom. Na szczególną uwagę zasługują

zapisy ustawy „Za życiem”, która od początku obowiązywania wzbudza w odbiorcach sprzeczne emocje i budzi wiele zastrzeżeń.

Słowa kluczowe: wsparcie, pomoc, ustawa „Za życiem”, rodziny dzieci niepełnosprawnych

LEKTURY STARE I NOWE

Tomasz Różański

Z badań nad orientacjami życiowymi młodzieży studenckiej

(**Recenzja:** Małgorzata Wolska-Długosz, *Recepta na życie – o orientacjach życiowych młodzieży akademickiej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Kielce 2019, ISBN 978-83-7133-759-8, ss. 193.)

*

Janusz Mariański

Wychowanie do duchowości ponowoczesnej

(**Recenzja:** Halina Mielicka-Pawłowska, *Duchowość ponowoczesna. Studium z zakresu socjologii jakościowej*, Zakład Wydawniczy NOMOS, Kraków 2017, ISBN 978-83-7688-453-0, ss. 347)